

El camí de Santiago

“Simplement tenim un país, que en el fons, encara que la gent no s’ho creu, és tan país com Galícia, i tenim una classe política (per donar-li el nom poc merescut de ‘política’ i de ‘classe’) que només una tendència al masoquisme moral col·lectiu ens fa pensar que ens la mereixem. No ens la mereixem. O més ben dit, els nostres polítics en exercici no es mereixen el país que tenen i que sistemàticament ignoren.”

Per una d’aquelles casualitats de la vida, jo era a Santiago, o Sant Jaume de Galícia, el dia famós que el diputat Beiras acompanyava les invectives contra Fraga amb cops de sabata sobre el pupitre del seu escó parlamentari. Jo seguia la sessió turbulenta per la televisió d’un bar molt proper –això també era pura casualitat–, i en acabant em vaig acostar a la porta del parlament per saludar el virulent i espectacular diputat. Havia coincidit amb Beiras, d’això fa tants anys que ni es compten, en una reunió a la qual ens convidava no sé si la Internacional Socialista o alguna organització de la socialdemocràcia europea. Després ens havíem vist alguna altra vegada, però aquell dia de Santiago l’antic conegut estava tan excitat que només va respondre distretament a la meua presència: encara bracejava enmig del carrer, i supose que ni em va conèixer. Era el temps que el nacionalisme gallec (el nacionalisme progressista, l’únic que finalment ha funcionat allà dalt) travessava amb penes i paciència el desert electoral. O l’estepa, perquè mai ha estat del tot desert. Beiras no va voler integrar-se en el PSOE quan això semblava l’única perspectiva de futur, passà la depressió personal, travessà el desconsol col·lectiu, cridà moltíssim, pacificà les bandes radicals, tingué paciència, va creure en el futur d’allò que predicava, etcètera, i després el temps, o el Sant Apòstol, li ha donat la raó. És a dir, li l’ha donada una part creixent del poble de Galícia que, com qualsevol altre poble, més prompte o més tard acaba descobrint allò que li convé.

Tot això ha estat comentat exhaustivament aquestes setmanes passades, i el analistes més acreditats afirmen (ara, còmodament *a posteriori*) que l’únic que no s’expliquen és per què aquest nacionalisme gallec no havia triomfat abans, “Abans”, fa quinze anys, o deu encara, o menys, pel nacionalisme gallec ningú es jugava un duro. Com ningú no vol jugar-se un gallet, ara mateix, pel nacionalisme polític valencià. El qual nacionalisme polític és, evidentment, un altre tema, i el País Valencià no és Galícia, ni ací regna eternament don Manuel Fraga, ni Eduardo Zaplana és de Morella o de Xàtiva, ni Joan Romero tampoc, ni tenim Beiras que es lleve la sabata, ni res de tot això. Simplement tenim un país, que en el fons, encara que la gent no s’ho creu, és tan país com Galícia, i tenim una classe política (per donar-

li el nom poc merescut de “política” i de “classe”) que només una tendència al masoquisme moral col·lectiu ens fa pensar que ens la mereixem. No ens la mereixem. O més ben dit, els nostres polítics en exercici no es mereixen el país que tenen i que sistemàticament ignoren. I els qui no l’ignoren són víctimes de la poderosa ignorància dels altres. No és cap endevinalla. I no és casual, sinó tot el contrari, que el BNG haja pujat tan ràpidament al llarg del mateix període en què Fraga donava un color distintivament gallec a la política regional del gran partit de la dreta: una part molt considerable dels habitants de Galícia s’han descobert políticament gallecs, i han començat a pensar que això era alguna cosa important, gràcies a la poderosa figura de don Manuel (i això m’ho han confirmat, a Santiago, amics molt nacionalistes i perfectament hostils a l’incombustible president).

Es apassionant, d’altra banda, constatar que el petit terratrèmol polític amb epicentre a Santiago ha commogut tot el Regne d’Espanya, que el PP fa com que no li importa, perquè ells han guanyat (però el president de Castella-Lleó ja fa signes d’alarma), i que el PSOE destapa, més encara si calia, la seua ànima profundament espanyola: si *també* els gallecs voten partits propis, on anirem a parar? I si *també*, un dia no remot, els voten els valencians? Això ja miraran d’evitar-ho tant com podran: fins ara ho han aconseguit, quan siga necessari tancaran files totes les faccions, lermistes, ciscaristes, romeristes i els qui encara estan per inventar, per anul·lar l’enemic comú, si el veuen créixer. Més apassionant encara és el fet que tots els partits conegut *no espanyols* de vocació (he llegit les reaccions del PNB, de Convergència i d’Unió, d’UPV-Bloc Nacionalistes, i fins i tot d’Unió Valenciana!) estan igualment contents dels èxits del BNG, i els consideren com a propis, o almenys com auguris favorables. Qui sap si ser “nacionalista” o cosa semblant (nacionalista no espanyol, sinó dels altres) provoca en aquesta punta d’Europa afinitats més sòlides que ser de dreta o d’esquerra. Per alguna cosa deu ser, si és veritat.

P. S. Espere que el meu amic (i ocasional antagonista virulent) Vicent Franch i Ferrer no s’enfadarà si el títol i alguna idea de fons d’aquest paper coincideixen amb un article seu molt recent: un article magnífic.